

27.1.2014

MAAHANMUUTTOVIRASTO

MIGRATIONSVERKET

FINNISH IMMIGRATION SERVICE

TURVAPAIKKA-ASIAT 2013

1. Johdanto

Tilastokatsaus jakaantuu hakemus-, päätös- sekä Dublin-prosessiin. Katsaus kuvaa pääosin kehitystä kahden tai kolmen viime vuoden ajalta. Katsauksessa ei käsitellä pakolaisten perheen yhdistämisasiota, jotka sisältyvät maahanmuuttoyksikön tilastokatsaukseen osana oleskelulupa-asioita.

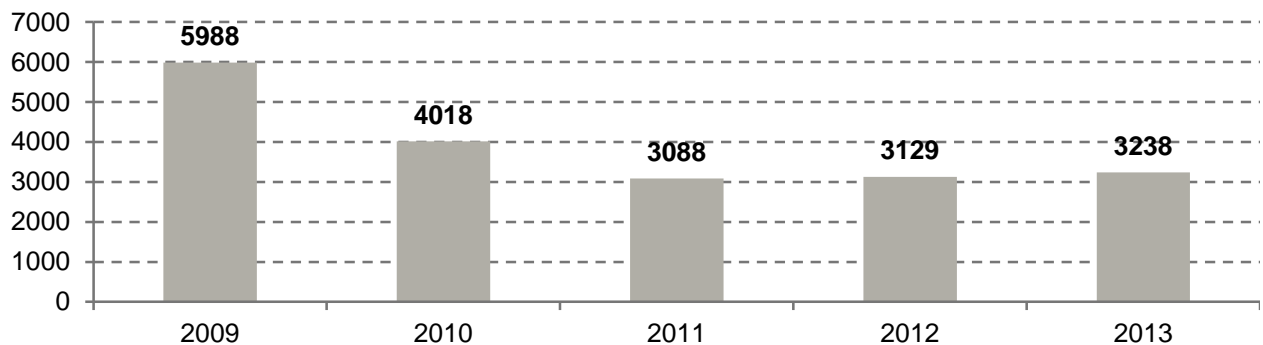
Tässä tilastokatsauksessa on ensimmäistä kertaa tarkasteltu ensimmäisen, toisen ja kolmannen vaiheen turvapaikkapäätösten määriä. Toisella ja kolmannella vaiheella tarkoitetaan muutoksenhakuvaiheen jälkeisiä, Maahanmuuttovirastolle palautettuja asioita ja niihin annettuja ratkaisuja.

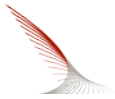
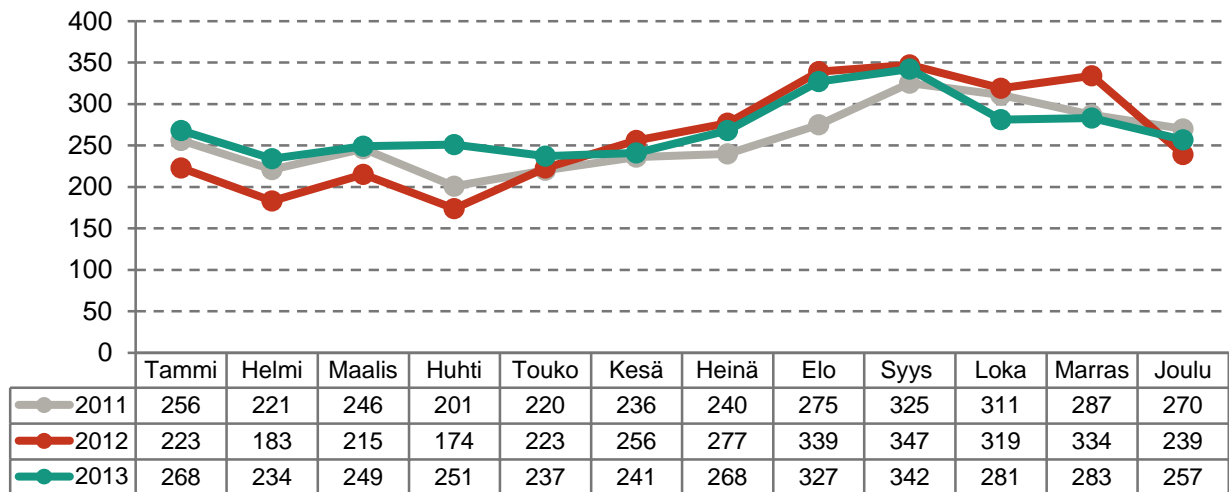
2. Turvapaikanhakijat

2.1. Hakemukset kuukausittain

Vuonna 2013 turvapaikanhakijoita tuli Suomeen yhteensä 3 238, mikä on hieman enemmän kuin edellisenä vuonna (3 129 hakijaa). Vuonna 2011 hakijoita oli 3 088.

Turvapaikanhakijat vuosina 2009–2013

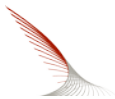
Turvapaikanhakijat kuukausittain vuosina 2011–2013

2.2. Top 10 -lähtömaat

Kymmenen suurimman hakijaryhmän osuus kaikista vuoden 2013 hakijoista oli 69 % (2 231 hakijaa). Vuonna 2012 vastaava ryhmä (2 149 hakijaa) muodosti 68 % osuuden kaikista hakijoista, kuten myös edellisenä vuonna 68 % osuuden kaikista hakijoista (2 100 hakijaa).

Uusina kansalaisuuksina kymmenen suurimman ryhmään vuonna 2013 tulivat Algeria ja Marokko.¹ Vastaavasti listalta poistuivat Bosnia ja Hertsegovina sekä Serbia. Irakin, Venäjän, Afganistanin ja Somalian kansalaisten hakemusmäärät ovat pysyneet lähes samana kuin vuonna 2012. Iranin kansalaisten jättämässä hakemuksissa on ollut kasvua 29 % ja Nigerian kansalaisten jättämässä hakemuksissa peräti 108 %. Nigeria on noussut kymmenen suurimman hakijaryhmän listassa neljännelle sijalle. Valtaosa Nigerian kansalaisista saapuu toisista EU-maista, ja heidän hakemuksensa ratkaistaan Dublin-prosessissa. Sen sijaan Syyrian kansalaisten jättämien hakemusten määrä on vähentynyt 19 % vuodesta 2012.

¹ Algerian ja Marokon kansalaiset ovat pääosin saapuneet Suomeen Ruotsin kautta, ja heidän hakemuksensa on ratkaistu Dublin-menettelyssä.

Top 10 -hakijamaat vuonna 2011–2013

2011		2012		2013	
1. Irak	586	1. Irak	837	1. Irak	819
2. Somalia	356	2. Venäjä	226	2. Venäjä	246
3. Venäjä	296	3. Afganistan	213	3. Somalia	217
4. Afganistan	284	4. Somalia	203	4. Nigeria	206
5. Iran	124	5. Syyria	183	5. Afganistan	199
6. Syyria	110	6. Iran	129	6. Iran	167
7. Nigeria	105	7. Nigeria	99	7. Syyria	149
8. Valko-Venäjä	84	8. Bosnia ja H	91	8. Algeria	82
9. Kosovo	83	9. Serbia	86	9. Marokko	76
10. Serbia	72	10. Kosovo	82	10. Kosovo	70
TOP 10 yhteensä	2100	TOP 10 yhteensä	2149	TOP 10 yhteensä	2231
Kaikki yhteensä	3088	Kaikki yhteensä	3129	Kaikki yhteensä	3238

2.3. Hakijoiden sukupuolijakauma

Kaikista vuonna 2013 turvapaikkaa hakeneista miehiä oli 2 329 ja naisia 904.² Naisten osuus kaikista hakijoista on pysynyt tasaisena: vuonna 2013 naishakijoita oli 28 %, kun vuonna 2012 naisten osuus oli 29 % (2011: 28 %).

Top 10 -hakijaryhmät sukupuolen mukaan jaoteltuina vuosina 2012–2013

Miehet	2012	Miehet	2013
1. Irak	670	1. Irak	638
2. Afganistan	161	2. Afganistan	147
3. Somalia	129	3. Venäjä	139
4. Venäjä	126	4. Somalia	130
5. Syyria	123	5. Nigeria	113
6. Iran	80	6. Syyria	106
7. Nigeria	60	7. Iran	102
8. Algeria	58	8. Algeria	81
9. Bosnia ja Hertsegovina	54	9. Marokko	72
10. Turkki	57	10. Gambia	63

² Viiden hakijan osalta sukupuolta ei ole merkitty ulkomaalaisrekisteriin, eivätkä heidän hakemuksensa näy tässä tilastossa. Tästä syystä myöskään eri kansalaisuuksien mukaan tehdyissä sukupuolijaotteluissa prosenttiosuuksien yhteissummaksi ei aina tule täysi 100 %.

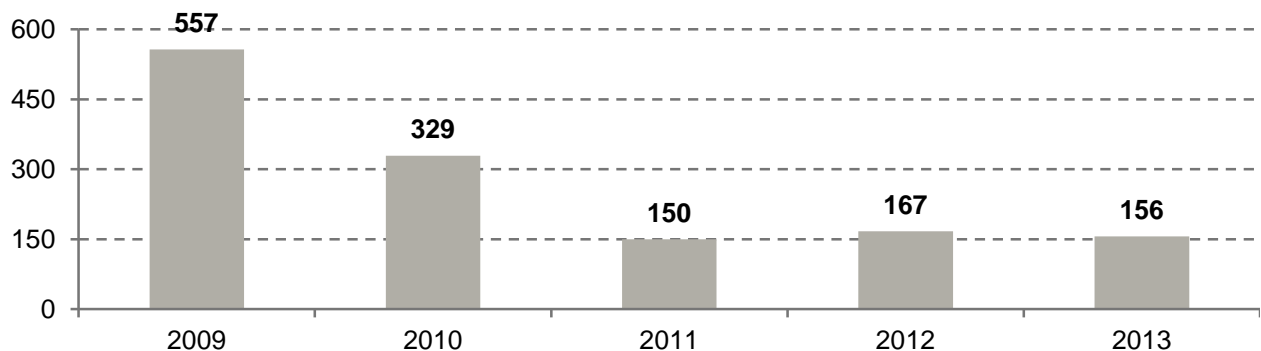

Naiset		Naiset	
2012		2013	
1. Irak	167	1. Irak	179
2. Venäjä	100	2. Venäjä	107
3. Somalia	73	3. Nigeria	93
4. Syyria	60	4. Somalia	87
5. Afganistan	52	5. Iran	65
6. Iran	49	6. Afganistan	52
7. Kosovo	43	7. Syyria	43
8. Nigeria	39	8. Kosovo	34
9. Serbia	40	9. Serbia	20
10. Bosnia ja Hertsegovina	36	10. Turkki	16

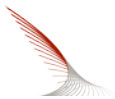
2.4. Yksintulleet alaikäiset turvapaikanhakijat

Vuonna 2013 Suomesta haki kansainvälistä suojelua kaikkiaan 156 yksintullutta alaikäistä turvapaikanhakijaa. Hakijamäärä laski vain vähän vuodesta 2012, jolloin yksintulleita alaikäisiä hakijoita oli 167. Alaikäisten hakijoiden määrä on pysynyt tasaisena vuodesta 2011 lähtien (2011: 150 yksintullutta alaikäistä)

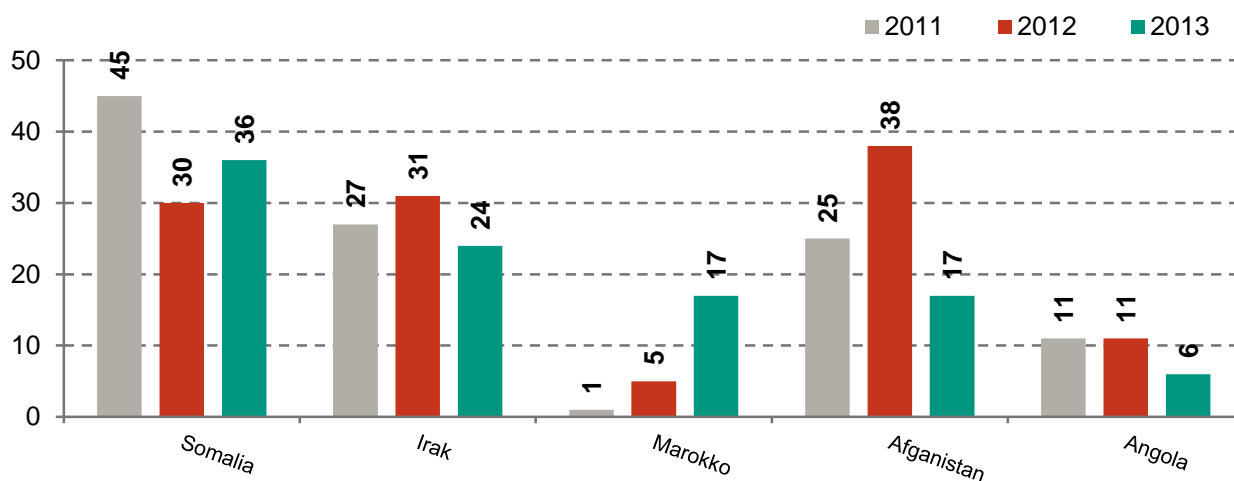
Yksintulleet alaikäiset turvapaikanhakijat 2009–2013

Suurimmat hakijaryhmät olivat somalialaiset (36 henkilöä), irakilaiset (24 henkilöä), afganistanilaiset (17 henkilöä) ja marokkolaiset (17 henkilöä).

Yksintulleiden alaikäisten turvapaikkahakemukset, 5 suurinta ryhmää 2011–2013*

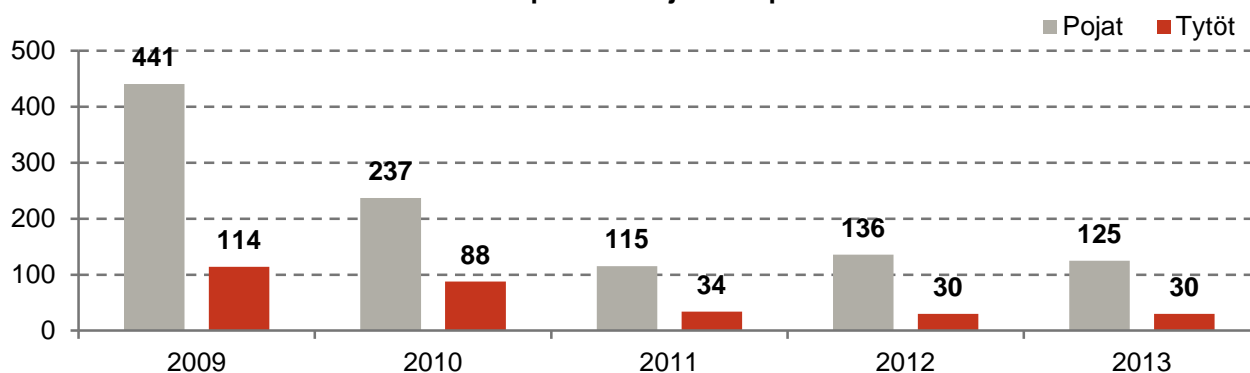
*Top-5 maat on lueteltu vuoden 2013 tilanteen mukaan.

2.5. Yksintulleiden alaikäisten hakijoiden sukupuolijakauma

Vuonna 2013 alaikäishakijoista 125 oli poikia ja 30 tyttöjä³. Pojat muodostivat 80 % kaikista yksintulleista alaikäisiksi ilmoittautuneista hakijoista. Vuonna 2012 poikien osuus oli 81 % (2011: 77 %).

Eniten poikia on ollut somalialais- (23), irakilais- (21), marokkolais- (17) ja afganistanilaishakijoissa (16). Tyttöjä on tullut eniten Somaliasta (13).

Yksintulleet alaikäiset turvapaikanhakijat sukupuolen mukaan 2009–2013

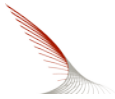

3. Dublin-menettely

Vuonna 2013 Maahanmuuttovirasto teki yhteensä 923 päätöstä käännättämisestä siihen EU:n vastuunmäärittämisasetusta soveltavaan valtioon⁴, joka Suomen sijasta on vastuussa turvapaikkahakemuksen käsittelystä. Näistä päätöksistä 6 koski päätöshetkellä alaikäisenä, yksintulleena pidettyä turvapaikanhakijaa.

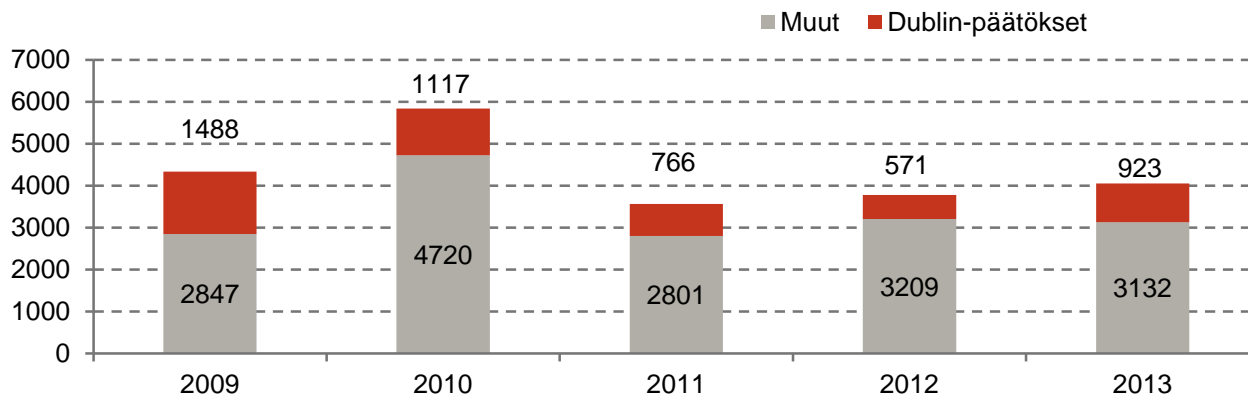
³ Yhden hakijan osalta sukupuolta ei ole merkitty rekisteriin.

⁴ Vastuunmäärittämisasetusta soveltavat kaikki EU-jäsenvaltiot sekä Islanti, Liechtenstein, Norja ja Sveitsi.

Näiden niin sanottujen Dublin-päätösten osuus kaikista turvapaikkapäätöksistä oli 23 %, mikä on enemmän kuin edellisenä vuonna (2012: 15 %). Dublin-päätösten osuus on eri vuosina vaihdellut 15 prosentin ja noin 40 prosentin välillä. Tarkkaa selitystä vaihtelulle ei ole, mutta siihen vaikuttaa muun muassa EU-kansalaisten osuus turvapaikanhakijoiden määrässä.⁵

Turvapaikkapäätökset* ja Dublin-päätökset 2009–2013

*Muut kuin Dublin-päätökset, sisältää rauenneet.

Syy Dublin-päätösten määrän kasvuun on erityisesti EU:n yhteisen viisumitietojärjestelmän (VIS) laajentuminen vuoden 2012 jälkeen. Yhä useammin toisen jäsenvaltion turvapaikanhakijalle myöntämän viisumin tiedot saadaan selville, vaikka hakija ei itse kertoisi viisuminsa olemassaolosta.

Dublin-päätösten osuus vaihtelee eri kansalaisuuksien kohdalla. Suhteellisesti eniten Dublin-päätöksiä tehtiin nigerialaisille 48 %, iranilaisille 26 %, irakilaisille 23 %, syyrialaisille 17 % ja somalialaisille 16 %.⁶

Vuonna 2013 vastuunmäärittämisasetuksen nojalla toiseen asetusta soveltavaan valtioon käännettäväksi määrättyjä henkilöitä poistettiin maasta yhteensä 376 henkilöä (vuonna 2012: 344 henkilöä, vuonna 2011: 471 henkilöä, vuonna 2010: 626 henkilöä ja vuonna 2009: 812 henkilöä).⁷

Vuoden 2013 aikana Dublin-päätösten keskimääräinen käsittelyaika oli 47 vrk hakemuksen vireillepanosta päätökseen. Tähän sisältyy sekä poliisin tai Rajavartiolaitoksen että Maahanmuuttoviraston käsittelyaika. Käsittelyaika lyheni 21 % verrattuna vuoteen 2012, jolloin se oli 60 vrk. Vuoteen 2011 verrattuna käsittelyaika on lyhentynyt 47 %.

3.1. Suomen esittämät takaisinotto- ja vastaanottopyynnöt

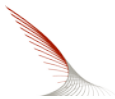
Maahanmuuttovirasto esitti Dublin-päätöstä edeltäviä, vastuunmäärittämisasetuksen mukaisia takaisinotto- ja vastaanottopyyntöjä⁸ toisille valtioille vuoden 2013 ai-

⁵ Vastuunmäärittämisasetusta ei sovelleta EU-kansalaisiin.

⁶ Huomioitu vain kansalaisuudet, joille tehtiin yhteensä yli 100 turvapaikkapäätöstä vuonna 2013.

⁷ Helsingin poliisilaitoksen alustava tilasto 8.1.2014.

⁸ Takaisinottopyyntö voidaan tehdä, jos henkilö on aiemmin hakenut turvapaikkaa jostain muusta vastuunmäärittämisasetusta soveltavasta valtiosta. Vastaanottopyyntö voidaan tehdä, jos henkilö on hakenut turvapaikkaa Suomesta, mutta toinen asetusta soveltava valtio on vastuussa turvapaikkahakemuksen käsittelystä jollain muulla asetuksessa

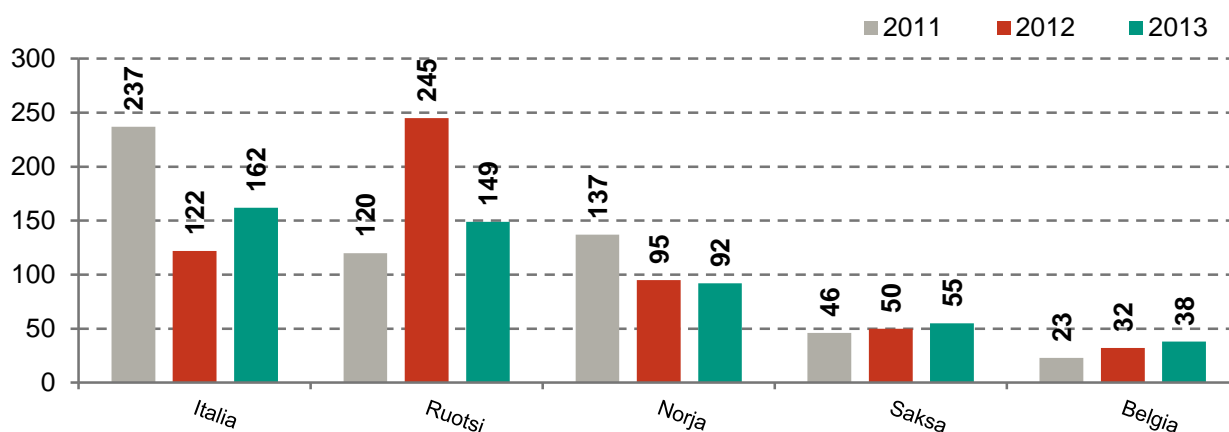
kana yhteensä 1 249 kappaletta, joista 740 oli takaisinotto- ja 509 vastaanottopyyntöjä. Yhteensä pyyntömäärä kasvoi hieman edelliseen vuoteen verrattuna (2012: 1015), mutta vastaanottopyyntöjen määrä kasvoi yli 100 %.

Monissa tapauksissa pyyntö joudutaan tekemään kahteen tai useampaan valtioon ennen kuin hakemuksen käsittelystä vastuussa oleva valtio selviää. Vuoden 2013 aikana yhtä Dublin-päätöstä kohden esitettiin 1,35 pyyntöä. Pyyntöjen ja päätösten suhde laski edelliseen vuoteen verrattuna (2012: 1,77), mikä kuvaa sitä, että vastuuvaltion määrittäminen oli yksinkertaisempaa. Yksi selitys asialle on se, että hakijan viisumi on osoittanut vastuuvaltion selkeästi. Päätöstä edeltää usein myös vastuunmäärittämisasetuksen mukainen tiedustelu yhteen tai useampaan jäsenvaltioon. Lisäksi pyyntöjen yhteydessä tehdään tiedusteluja muun muassa hakijan henkilöllisyyden selvittämiseksi. Tiedusteluja tehtiin vuoden 2013 aikana yhteensä 287, mikä on selkeästi vähemmän kuin edellisenä vuonna (2012: 416).

70 prosenttiin Suomen tekemistä takaisinottopyynnöistä saatiin myönteinen ja 19 prosenttiin kielteinen vastaus. Vastaanottopyyntöjen kohdalla saatiin myönteinen vastaus 81 prosenttiin ja kielteinen 11 prosenttiin. Vastaanottopyyntöihin saatujen myönteisten vastausten osuus nousi edellisvuodesta, jolloin se oli 64 %. Nousu johtuu siitä, että suurin osa pyynnöistä perustui EU:n viisumitietojärjestelmästä saatuihin tietoihin, mitkä osoittivat vastuun selkeästi. Kaikkiin pyyntöihin ei toinen jäsenvaltio vastannut. Vastaamattomuuden perusteella Maahanmuuttovirasto pääsääntöisesti katsoi pyynnön saaneen jäsenvaltion hyväksyneen pyynnön asetuksen mukaisesti. Vastuunmäärittämisasetuksen mukaan näissä tapauksissa pyyntö katsotaan hyväksytyksi ns. acceptance by default -perusteella. Myönteisen vastausten osuus molemmissa pyyntötyypeissä kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna.

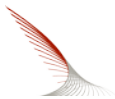
Aikaisemman turvapaikanhaun perusteella tehtyjen takaisinottopyyntöjen suurimmat kohdevaltiot olivat vuonna 2013 Italia (162), Ruotsi (149), Norja (92), Saksa (55) ja Belgia (38). Vastaanottopyyntöjen osalta suurimpia kohdemaita olivat Italia (191), Espanja (58), Ranska (42), Puola (34) ja Saksa (24).

Takaisinottopyyntöjen kohdevaltiot, 5 suurinta ryhmää 2011–2013*

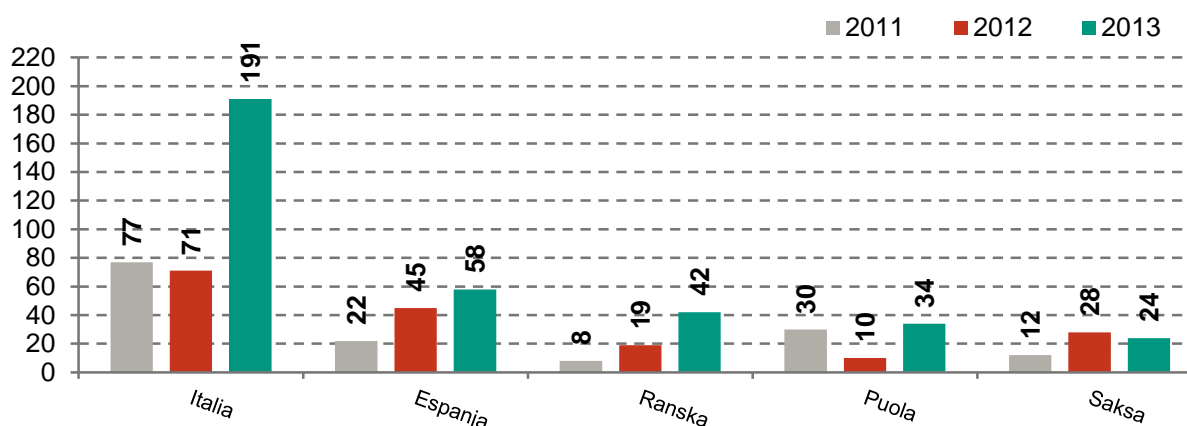

*Top-5 maat on lueteltu vuoden 2013 tilanteen mukaan.

määritellyllä perusteella, kuten toisen jäsenvaltion myöntämä viisumi tai oleskelulupa, perheenjäsen toisessa jäsenvaltiossa tai jäsenvaltion ulkorajan laiton ylitys.

Vastaanottopyyntöjen kohdevaltiot, 5 suurinta ryhmää 2011–2013*

*Top-5 maat on lueteltu vuoden 2013 tilanteen mukaan.

Vastaanottopyyntöjen määrä kasvoi 111 prosenttia verrattuna edelliseen vuoteen. Eniten kasvua oli voimassa olevan viisumin perusteella tehdyissä vastaanottopyyntöissä, joiden määrä kasvoi 247 prosenttia edellisvuodesta. Nimenomaan EU:n viisumitietojärjestelmän (VIS) laajentuminen viime vuosina on ollut merkittävin syy viisumiperusteisten pyyntöjen määrän huomattavaan kasvuun. Järjestelmään tallennetaan viisumihakijoiden henkilötiedot sekä biometrisina tunnisteina valokuva ja sormenjäljet. Turvapaikanhakijoiden sormenjälkivertailun avulla saadaan yhä useammin selville hakijalle myönnetty viisumi sekä myös hakijan henkilöllisyys.

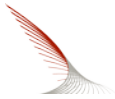
Maahanmuuttovirasto ei ole vuoden 2011 alun jälkeen palauttanut turvapaikanhakijoita Dublin-asetuksen perusteella Kreikkaan. Italiaan tai Maltalle Maahanmuuttovirasto ei ole palauttanut alaikäisiä, yksin tulevia hakijoita tai muuten haavoittuvassa asemassa olevia hakijoita. Ratkaisuissa on seurattu muun muassa Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen ratkaisukäytäntöä.

3.2. Suomelle esitetyt takaisinotto- ja vastaanottopyynnöt

Muut vastuunmäärittämisasetusta soveltavat valtiot esittivät vuoden 2013 aikana Suomelle yhteensä 371 pyyntöä, joista 304 oli takaisinotto- ja 67 vastaanottopyyntöjä. Suomelle osoitettujen pyyntöjen määrä laski edelliseen vuoteen verrattuna, jolloin pyyntöjä esitettiin 502.

Suomi antoi myönteisen vastauksen 49 prosenttiin takaisinottopyyntöistä ja 76 prosenttiin vastaanottopyyntöistä, mikä vastaa edellisen vuoden myönteisten vastausten osuuksia.

Takaisinottopyyntöjä esittivät erityisesti Ruotsi (83), Saksa (77), Ranska (35), Norja (22) ja Tanska (18). Vastaanottopyyntöjä esittivät Ruotsi (16) ja Kreikka (11). Kuten aikaisemminkin, takaisinottopyyntöihin annettujen myönteisten vastausten pieneen osuuteen oli syynä erityisesti se, että Suomelle tehty pyyntö perustui Eurodac-sormenjälkitietokannan osumaan, mutta Suomi katsoi vastuun kuuluvan toiselle valtiolle tai Suomen vastuu hakemuksen käsittelystä oli lakannut vastuunmäärittämisasetuksen perusteella. Vastaanottopyynnöt perustuivat pääosin Suomen myön-

tämään viisumiin. Kreikan esittämät vastaanottopyynnot perustuivat siihen, että hakijalla oli Suomessa perheenjäsen, jonka turvapaikkahakemus oli Suomessa käsiteltävänä.

3.3. Osumien ja tallennusten määrä Eurodac-sormenjälkitietokannassa

Jokaiselta turvapaikanhakijalta otetaan sormenjäljet osana tavanomaista turvapaikkamenettelyä hänen hakiessaan turvapaikkaa. Sormenjäljet tallennetaan EU:n sormenjälkitietokantaan, Eurodaciin. Tietokanta helpottaa Dublin-asetusta soveltavia valtioita määrittämään, minkä valtion vastuulle turvapaikkahakemuksen käsittely kuuluu.

Vuoden 2013 aikana 3 238 henkilöä haki kansainvälistä suojelua Suomesta. Koska Eurodac-tietokantaan tallennetaan ainoastaan 14 vuotta täyttäneiden hakijoiden sormenjäljet, eivät osumatilastot sisällä alle 14-vuotiaita perheidensä kanssa tai yksin tulleita turvapaikanhakijoita. Eurodac-järjestelmään ei myöskään tallenneta EU-kansalaisten sormenjälkiä, vaikka he hakisivatkin Suomesta kansainvälistä suojelua.

Osumaprosentti on laskettu järjestelmään tallennetuista sormenjäljistä, joten luvusta ei voida suoraan vetää johtopäätöksiä Dublin-päätösten mahdollisesta osuudesta suhteessa muihin kansainvälistä suojelua koskeviin päätöksiin.

Turvapaikanhakijoiden, Eurodac-tallennusten ja osumien määrä 2009–2013

	2009	2010	2011	2012	2013
Turvapaikanhakijat	5 988	4 018	3 088	3 129	3 238
Eurodac-järjestelmään tallennetut sormenjäljet	4 735	2 815	2 459	2 667	2 716
Ulkomaiset Eurodac-osumat yhteensä	2 775	2 107	1 807	1 654	2 150
Yksittäistä hakijaa koskevat osumat ⁹	1 894	1 223	1 104	1 159	1 285
Osumaprosentti ¹⁰	40	44	45	43	47

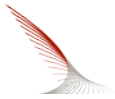
4. Päätökset turvapaikanhakijoille

4.1 Kaikki hakijat

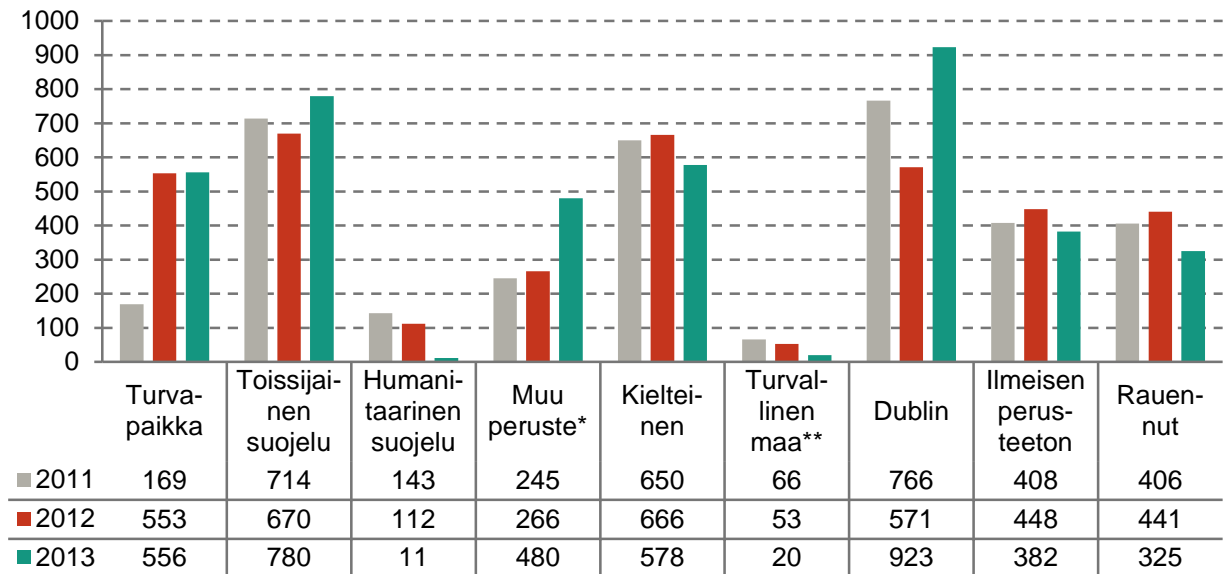
Turvapaikkayksikkö teki vuonna 2013 päätöksen yhteensä 4 055 turvapaikanhakijalle. Kasvua edelliseen vuoteen verrattuna on 7 %; vuonna 2012 päätöksiä tehtiin 3 780 ja vuonna 2011 yhteensä 3 567.

⁹ Osumien määrä, kun kokonaismäärästä on vähennetty saman henkilön useat eri osumat.

¹⁰ Sellaisten hakijoiden osuus Suomessa sormenjälkijärjestelmään rekisteröidyistä, joiden sormenjäljet on jossakin vastuumäärittämisasetusta soveltavassa valtiossa tallennettu Eurodac-rekisteriin jo aiemmin.

Turvapaikanhakijoille tehdyt päätökset vuosina 2011–2013

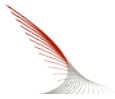
* Muulla perusteella myönnettyihin oleskelulupiin lasketaan mm. perhesiteen tai yksilöllisen inhimillisen syyn perusteella myönnetyt luvat jne.

** Turvallinen maa -kategoriaan kuuluvat turvallinen turvapaikkamaa ja alkuperämaa.

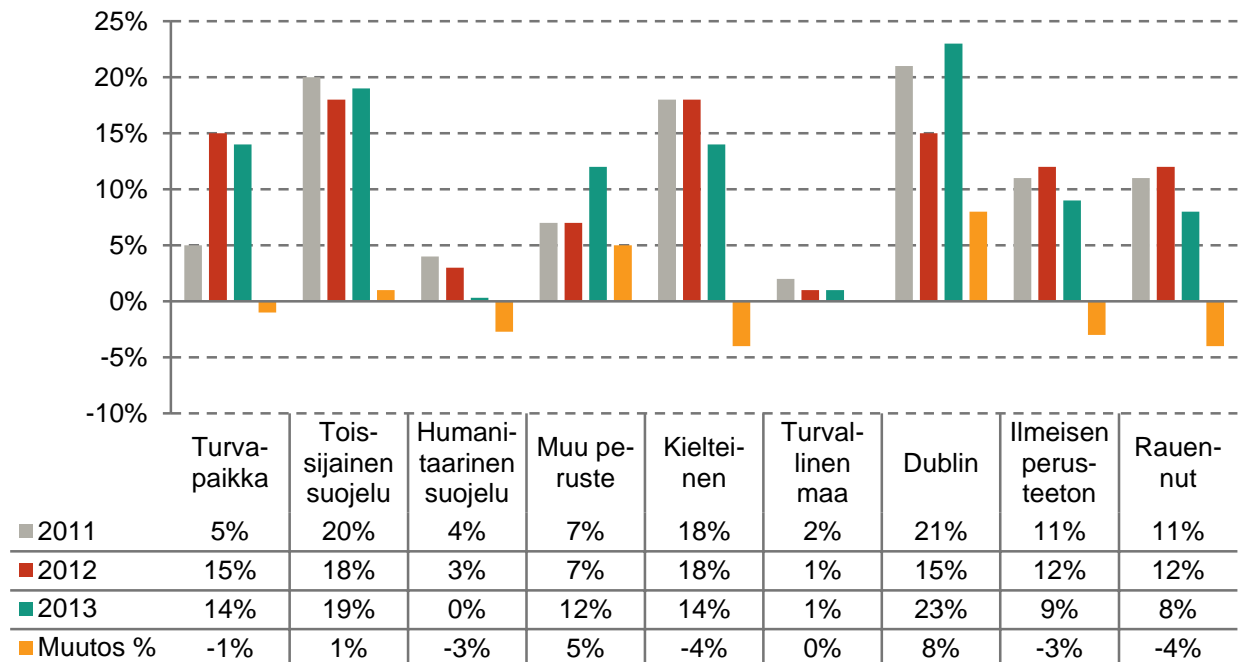
Turvapaikkayksikkö myönsi vuonna 2013 eri perusteilla yhteensä 1 827 oleskelulupaa (45 % kaikista turvapaikkapäätöksistä). Vuonna 2012 myönteisten päätösten osuus kaikista päätöksistä oli 42 % ja vuonna 2011 myönteisten päätösten osuus oli 36 %.

Turvapaikkojen osuus kaikista päätöksistä oli 14 %. Vuonna 2012 osuus oli 15 % (2011: 5 %). Tarkemmat prosentuaaliset jaottelut näkyvät seuraavasta taulukosta. Muutoksen syytä on arvioitu alempana.

Kielteisiä päätöksiä annettiin vuonna 2013 yhteensä 1 903 henkilölle (47 %). Vuonna 2012 kielteisiä päätöksiä oli 46 % kaikista ratkaisuista. Dublin-päätösten osuus oli 23 % (vuonna 2012: 15 % ja vuonna 2011: 21 %). Ilmeisen perusteettomien hakemusten osuus kaikista päätöksistä oli 9 %. Vuonna 2012 vastaava osuus oli 12 % ja vuonna 2011 yhteensä 11 %.

Päätösten prosenttiosuudet kokonaispäätösmäärästä vuosina 2011–2013

Vuoteen 2011 verrattuna huomattavin kasvu on tapahtunut annettujen turvapaikkojen kategoriassa.¹¹ Muissa päätösrhyhmissä vaihtelut kolmen viimeisen vuoden aikana ovat olleet maltillisia.

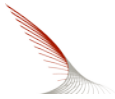
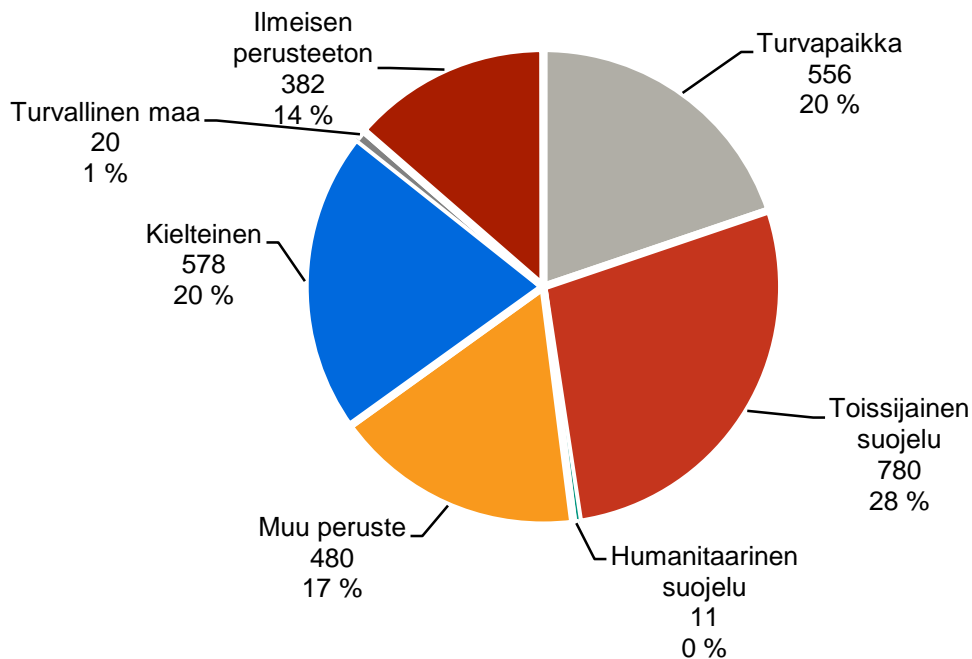
Suurimmat muutokset vuosien 2012 ja 2013 välillä ovat tapahtuneet muilla perusteilla myönnettyjen oleskelulupien määrässä sekä Dublin-päätöksissä. Vuonna 2013 on myönnetty Ulkomaalaislain 51 §:n mukaisia tilapäisiä oleskelulupia maasta poistamisen estymisen vuoksi yhteensä 131 kpl¹² (27 % muilla perusteilla myönnettyistä luvista), kun vuonna 2012 tilapäisiä lupia lain 51 §:n perusteella myönnettiin vain 11 kpl (2 % muilla perusteilla myönnettyistä luvista).

Turvapaikkojen osuus kaikista päätöksistä (14 %) on eurooppalaisittain keskitasoa.

Seuraavasta kaaviosta selviävät aineellisesti tutkittujen hakemusten, eli muiden kuin Dublin- tai raukeamispäätösten, päätöstyyppit.

¹¹ Muutoksen syitä on avattu vuoden 2012 tilastokatsauksessa.

¹² Korkein hallinto-oikeus on 25.4.2013 antamassaan ratkaisussa (vuosikirjaratkaisu, taltio 1351) katsonut, että mikäli henkilön käännäminen pakkotoimin ei kohtuullisessa ajassa ole tosiasiallisesti mahdollista, tilapäinen oleskelulupa tulee hänelle myöntää siitä huolimatta, että asianomaisen olisi todennäköisesti mahdollista palata vapaaehtoisesti kyseiseen maahan.

Aineellisesti tutkitut hakemukset vuonna 2013**Päätöstilastoja kansalaisuuksittain vuosina 2012 ja 2013**

Turvapaikka	2012		2013	
	1. Irak	103	1. Irak	200
	2. Iran	84	2. Iran	71
	3. Venäjä	83	3. Syyria	67
	4. Afganistan	74	4. Afganistan	53
	5. Syyria	71	5. Venäjä	50

Toissijainen suojele	2012		2013	
	1. Irak	273	1. Irak	395
	2. Somalia	201	2. Somalia	168
	3. Afganistan	60	3. Afganistan	86
	4. Syyria	49	4. Syyria	76
	5. Venäjä	36	5. Iran	16

Humanitaarinen suojele	2012		2013	
	1. Afganistan	75	1. Afganistan	4
	2. Syyria ¹³	22	2. Kongo dem.t.	4
	3. Somalia ¹⁴	9	3. Syyria ¹⁵	1
	4. Kansalaisuudeton	4	4. -	
	5. Irak ¹⁶	1*	5. -	

¹³ Maahanmuuttovirasto on heinäkuusta 2012 lähtien myöntänyt Syyrian kansalaisille oleskelulupia vähintään toissijaisen suojelelun perusteella. Humanitaarisen suojelelun perusteella myönnettyt luvat on annettu ennen heinäkuuta 2012.

¹⁴ Maahanmuuttovirasto on kevästä 2012 lähtien katsonut Helsingin hallinto-oikeuden ratkaisun mukaisesti, että palaaminen Etelä- ja Keski-Somalian alueelle edellyttäisi matkustamista Mogadishun kautta, ja tällä perusteella myös sieltä tuleville on ryhdytty myöntämään oleskelulupia vähintään toissijaisen suojelelun perusteella. Humanitaarisen suojelelun perusteella myönnetty luvat on annettu ennen linjausmuutosta.

¹⁵ Kyseessä on oletettavasti tilastovirhe.

¹⁶ Kyseessä on oletettavasti tilastovirhe. Irakia koskevan päätöslinjauksen mukaan maasta tuleville ei myönnetä oleskelulupaa humanitaarisen suojelelun perusteella. Tietyistä Irakin lääneistä tuleville hakijoille myönnetään vähintään oleskelulupa toissijaisen suojelelun perusteella.

	2012	2013
Kielteinen		
1. Venäjä	167	117
2. Irak	88	80
3. Afganistan	57	37
4. Iran	41	37
5. Somalia	39	30
Ilmeisen perusteeton¹⁷		
1. Bosnia ja H	67	49
2. Serbia	59	36
3. Kosovo	43	34
4. Somalia	32	30
5. Irak	31	24
Dublin		
1. Irak	122	258
2. Somalia	46	92
3. Afganistan	40	59
4. Marokko	28	53
5. Venäjä	27	51

4.1. Yksintulleille alaikäisille tehdyt päätökset

Yksintulleille alaikäisille turvapaikanhakijoille tehtiin vuonna 2013 yhteensä 123 päätöstä. Päätösmäärä on edellisiin vuosiin verrattuna pysynyt tasaisena (2012: 125 päätöstä, 2011: 132 päätöstä).

Myönteisiä päätöksiä on annettu yhteensä 98 yksintulleelle alaikäiselle hakijalle (80 % kaikista päätöksistä). Vuonna 2012 myönteisten päätösten osuus kaikista päätöksistä oli 84 %. Vuonna 2011 myönteisiä päätöksiä kaikista ratkaisuista oli 87 %.

Turvapaikkoja myönnettiin 10 (8 % kaikista päätöksistä), kun vuonna 2012 niitä myönnettiin 11 (9 % kaikista päätöksistä) ja vuonna 2011 kaksi (1,5 % kaikista päätöksistä). Toissijaisen suojelun perusteella myönnettyjen oleskelulupien osuus on yhteensä 52 %. Humanitaarisen suojelun perusteella ei myönnetty lupia yksintulleille alaikäisille vuonna 2013 (vuonna 2012 vastaavat osuudet olivat 37 % ja 8 % ja vuonna 2011: 52 % sekä 9 %). Muulla perusteella myönnettyjen oleskelulupien osuus oli viime vuonna 20 % (2012: 30 % ja 2011: 36 %).

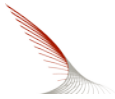
Dublin-päätösten osuus kaikista alaikäisiä koskevista päätöksistä oli viime vuonna yhteensä 5 %, kun se vuonna 2012 oli 3 % (2011: 10 %).¹⁸

Normaalikielteisiä¹⁹ päätöksiä yksintulleille alaikäisille turvapaikanhakijoille tehtiin viime vuonna neljä (3 % kaikista päätöksistä). Vuosina 2012 ja 2011 niitä oli vain yksi (1 % kaikista päätöksistä).

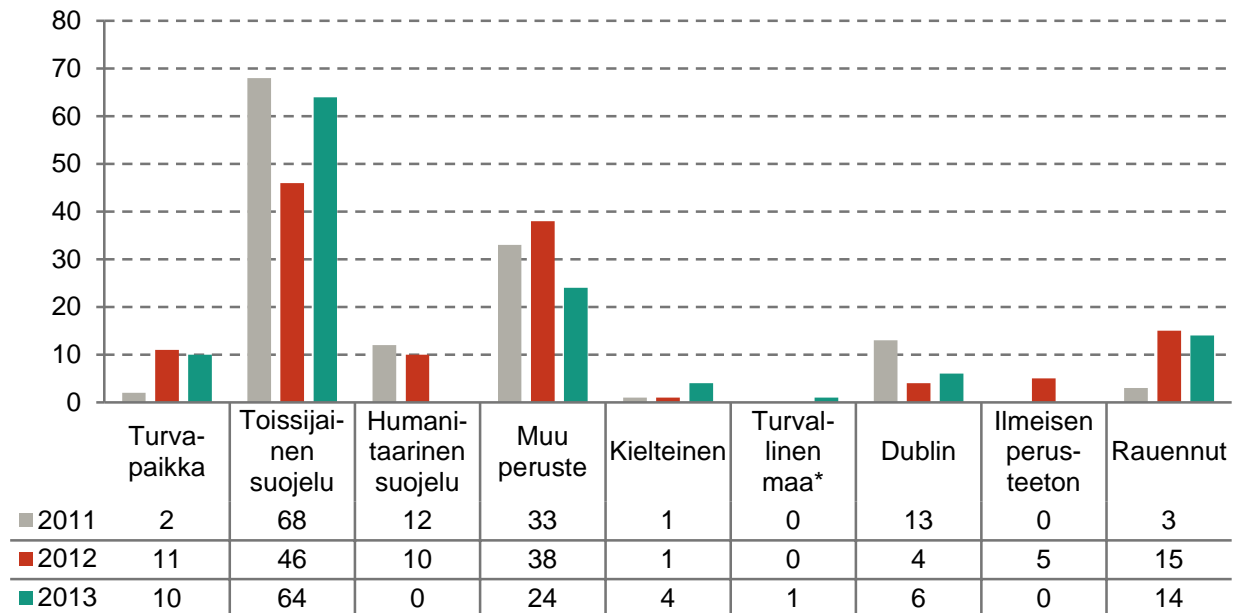
¹⁷ Ilmeisen perusteeton -kategoria sisältää myös uusintahakemukset.

¹⁸ Ks. tarkemmin kappale 3.

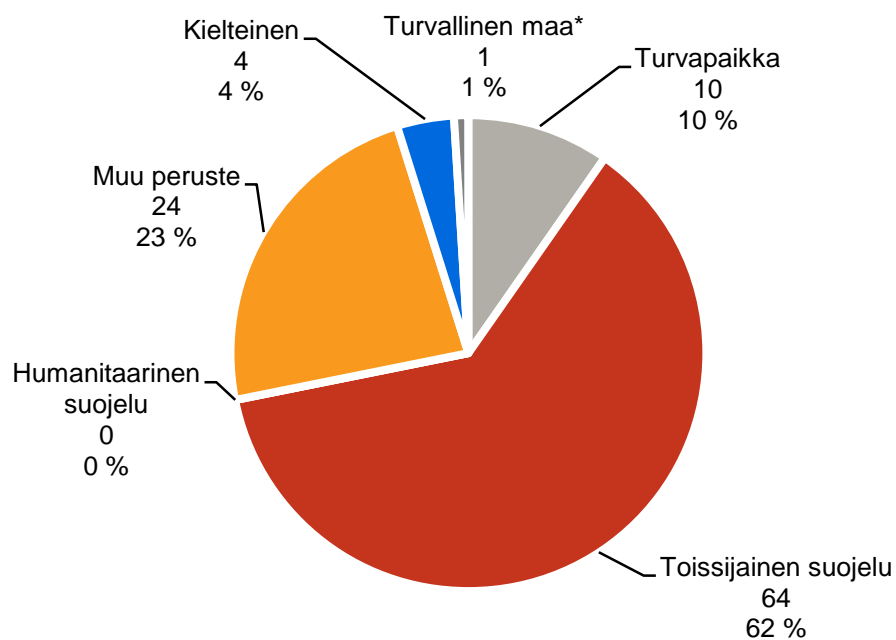
¹⁹ Normaalikielteisellä tarkoitetaan tässä muuta kielteistä päätöstä kuin Dublin-päätöstä tai turvallista turvapaikka- tai alkuperämaata koskevaa päätöstä.

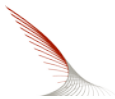
Yksintulleille alaikäisille turvapaikanhakijoille tehdyt päätökset 2011–2013

Aineellisesti ratkaistut hakemukset, yksintulleet alaikäiset 2013

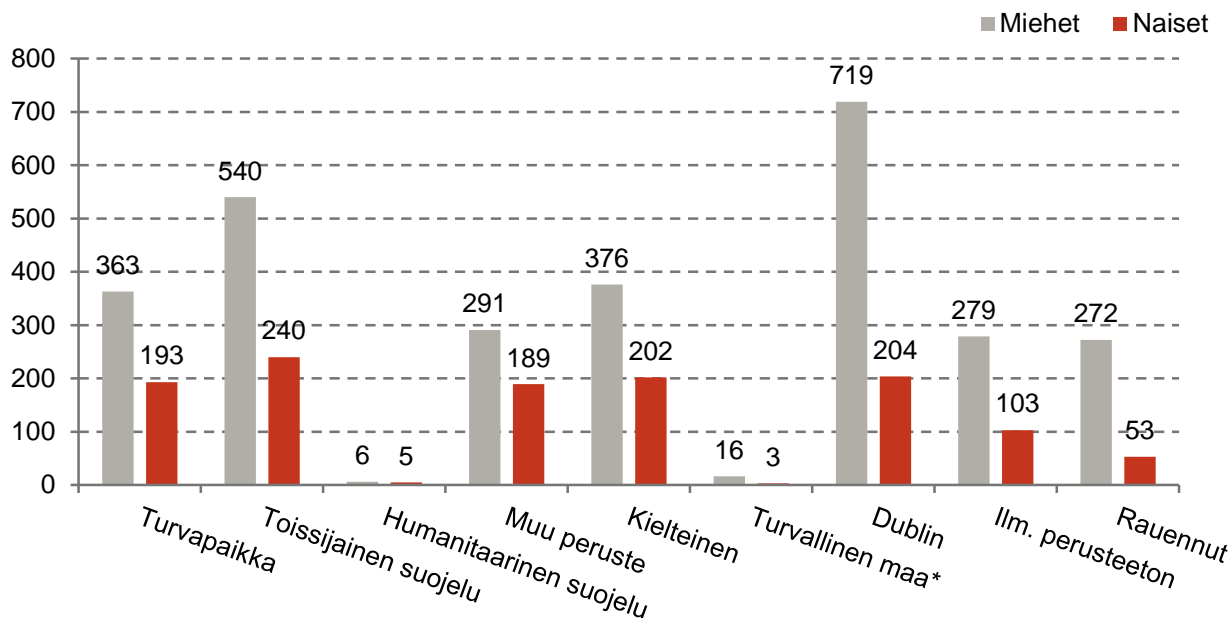
Myönteisten päätösten osuus aineellisesti tutkituista, eli muista kuin Dublin-päätöksistä tai rauenneista yksintulleiden alaikäisten hakemuksista, oli 95 % vuonna 2013 (2012: 99 %, 2011: 99 %).

4.2. Naisille ja miehille tehtyjen päätösten jakauma

Vuonna 2013 miehille tehtiin 2 862 päätöstä ja naisille 1 193 päätöstä.

Päätösjakauma sukupuolen perusteella 2013

Päätösjakauma sukupuolen perusteella ajanjaksolla 2012–2013

	Miehet		Naiset	
	2012	2013	2012	2013
Turvapaikka	14 %	13 %	16 %	16 %
Toissijainen suojelu	16 %	19 %	22 %	20 %
Humanitaarinen suojelu	3 %	0,2 %	2 %	0,4 %
Muu peruste	6 %	10 %	9 %	16 %
Myönteiset yhteensä	40 %	42 %	49 %	53 %
Kielteinen	17 %	13 %	18 %	17 %
Turvallinen alkuperämaa / turvapaikkamaa	1 %	1 %	1 %	0,3 %
Dublin	17 %	25 %	11 %	17 %
Ilmeisen perusteeton	12 %	10 %	12 %	0 %
Kielteiset yhteensä	47 %	49 %	42 %	43 %
Rauennut	13 %	10 %	9 %	4 %

Voimakkaimmin kasvaneista päätöskategorioista on selvitystä kappaleissa 3 ja 4.

4.4 Sukupuolijakauma alaikäisiä koskevien päätösten osalta

Yksintulleille alaikäisille pojille tehtiin vuonna 2013 yhteensä 103 päätöstä ja tytöille 20 päätöstä (2012: 92 kpl pojille / 33 kpl tytöille). Näistä myönteisten päätösten osuus pojilla oli 77 % (79 kpl) ja tytöillä 95 % (19 kpl).

Päätösjakauma sukupuolen perusteella ajanjaksolla 2012–2013, yksintulleet alaikäiset hakijat

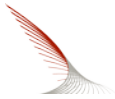
	Pojat		Työt	
	2012	2013	2012	2013
Turvapaikka	9 %	7 %	9 %	15 %
Toissijainen suojelu	35 %	50 %	42 %	60 %
Humanitaarinen suojelu	10 %	0 %	3 %	0 %
Muu peruste	32 %	19 %	27 %	20 %
Myönteiset yhteensä	85 %	77 %	82 %	95 %
Kielteinen	0 %	4 %	3 %	0 %
Turvallinen alkuperämaa / turvapaikkamaa	0 %	1 %	0 %	0 %
Dublin	1 %	6 %	9 %	0 %
Ilmeisen perusteeton	0 %	0 %	0 %	0 %
Kielteiset yhteensä	1 %	11 %	12 %	0 %
Rauennut	14 %	13 %	6 %	5 %

Yksintulleiden alaikäisten hakijoiden osalta näkyy kaikkien hakijoiden kokonaistilastoa selvemmin muutos aiemmin humanitaarisen suojelun alueiden²⁰ muuttumisesta toissijaisen suojelun alueiksi.

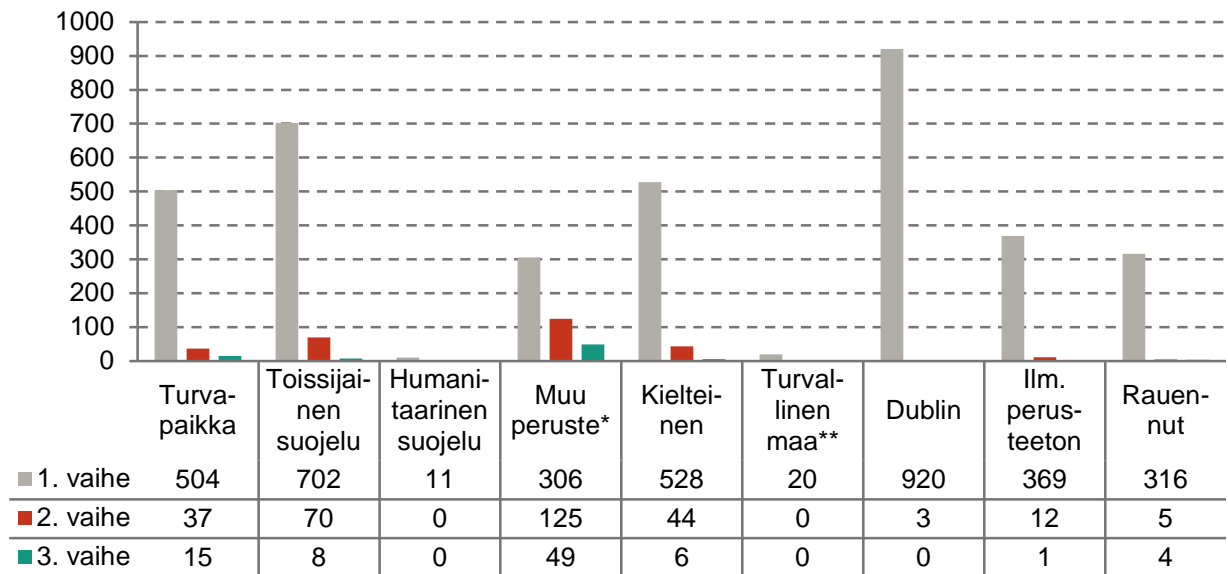
4.5 Ensimmäisen, toisen ja kolmannen vaiheen päätökset

Turvapaikkapäätöksen ensimmäisellä vaiheella tarkoitetaan Maahanmuuttovirastossa suoraan turvapaikkahakemukseen tehtyjä päätöksiä. Toisella vaiheella tarkoitetaan Helsingin hallinto-oikeuden virastolle palauttamiin asioihin tehtyjä päätöksiä. Kolmannella vaiheella tarkoitetaan korkeimman hallinto-oikeuden virastolle palauttamia asioita.

²⁰ Esim. Etelä- ja Keski-Somalia, Irak

Turvapaikkapäätökset 2013, 1., 2. ja 3. vaihe

Kaikista turvapaikkayksikön tekemistä päätöksistä yhteensä 3 676 kpl tehtiin ensimmäisessä vaiheessa (91 % kaikista turvapaikkapäätöksistä). Helsingin hallinto-oikeuden palauttamiin asioihin tehtiin ratkaisuja yhteensä 296 kpl (7 % kaikista päätöksistä) ja korkeimman hallinto-oikeuden palauttamiin asioihin 83 kpl (2 % kaikista päätöksistä).

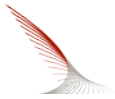
Hallinto-oikeuden palauttamien asioiden osalta turvapaikkayksikkö on tehnyt hakijoille myönteisiä päätöksiä yhteensä 232 kpl (78 % toisen vaiheen päätöksistä) ja korkeimman hallinto-oikeuden palauttamiin yhteensä 72 kpl (87 % kolmannen vaiheen päätöksistä). Myönteisistä päätöksistä eniten on myönnetty oleskelulupia muilla perusteilla, esimerkiksi yksilöllisen inhimillisen syyn, maasta poistumisen estymisen, perhesiteen tai työnteon perusteella. Valtaosa kummankin muutoksenhakuomioistuimen päätöksistä koskee kuitenkin valituksen hylkäämistä, ja Maahanmuuttovirastolle palautettujen asioiden osuus on pieni.

5. Käsittelyajat

Keskimääräinen käsittelyaika kaikkien hakemusten osalta oli vuonna 2013 yhteensä 190 vuorokautta. Valtaosa, eli 80 % hakemuksista on käsitelty keskimäärin 156 vuorokaudessa (vuonna 2012: 234 vrk).

Maahanmuuttovirasto seuraa käsittelyaikatavoitteiden toteutumista myös tarkastelemalla, miten suuri osuus hakemuksista²¹ on ratkaistu alle kuudessa kuukaudessa. Kaikista käsittelyperusteista alle kuudessa kuukaudessa on ratkaistu 58 % hakemuksista (vuonna 2012: 54 %).

²¹ Käsittelyaikatilastoihin lasketaan ainoastaan ensimmäisen asteen päätökset. Kokonaispäästötilastoissa lukumäärä sisältää myös hallintotuomioistuimen Maahanmuuttovirastolle palauttamien asioiden. Näin ollen tässä tilastossa tulee tarkastella prosenttiosuutta kaikista ratkaisuista.

6. Lopuksi

Turvapaikanhakijoiden määrä pysyi vuonna 2013 lähes samana kuin vuonna 2012.

Irakin, Venäjän, Afganistanin ja Somalian kansalaisten hakemusmäärät ovat pysyneet lähes samana kuin vuonna 2012. Iranin kansalaisten jättämissä hakemuksissa on ollut kasvua 29 % ja Nigerian kansalaisten jättämissä hakemuksissa peräti 108 %. Nigeria on noussut kymmenen suurimman hakijaryhmän listassa neljännelle sijalle. Sen sijaan Syyrian kansalaisten jättämien hakemusten määrä on vähentynyt 19 % vuodesta 2012. Uusina kansalaisuuksina kymmenen suurimman ryhmään vuonna 2012 tulivat Algeria ja Marokko. Vastaavasti listalta poistuivat Bosnia ja Hertsegovina sekä Serbia. Algerian ja Marokon kansalaisten hakemukset on pääsääntöisesti ratkaistu Dublin-menettelyssä.

Yksintulleiden alaikäisten turvapaikanhakijoiden määrä on ollut varsin tasainen viimeisten vuosien aikana.

Turvapaikkayksikkö teki vuonna 2013 ratkaisun 4 055 hakijalle, mikä on 275 päätöstä enemmän kuin edellisellä vuonna ja 488 päätöstä enemmän kuin vuonna 2011, vaikka yksikön resurssit ovat pysyneet samana. Yksikössä on panostettu viime vuosina toiminnan kehittämiseen ja tehostamiseen sekä prosessin laadun parantamiseen. Käsittelyajat ovat lyhentyneet samalla, kuin päätöksiä on kyetty tehdä enemmän.

Myönteisten päätösten osuus on kasvanut jo useampana vuonna, ja vuoden 2012 aikana nähtiin selvä kasvu annettujen turvapaikkojen määrässä. Turvapaikkojen osuus kaikista kansainvälistä suojelua koskevista ratkaisuista on vuonna 2013 ollut 14 %, kun vuonna 2011 se oli ainoastaan viisi prosenttia (vuonna 2012: 15 %). Muutoksen syitä on avattu vuoden 2012 tilastokatsauksessa.

Lähde: Sähköinen asiankäsittelyjärjestelmä UMA